

Spijtmoeders en wensouders in het theater

*Pier21 maakt situaties in een voorstelling
bespreekbaar*

THEATER

.....
Bauke Boersma

De een is zwanger en weet niet of ze nog een kind wil. De ander zou dolgraag vader willen worden, maar stuit op maatschappelijke ideeën over het ouderschap. Pier21 gaat het taboe te lijf in de nieuwe voorstelling *Krijst der safolle foar werom*.

Het is drie dagen voor Kerst en Frank is druk bezig met het voorbereiden van de kerstmusical in het dorp. Zus Djoeke komt langs om toneelmaskers te brengen en blijft hangen voor een kop thee. Ze heeft ook nieuws: ze is zwanger van haar tweede kind. En ze weet niet goed wat ze daarmee aan moet. Het moederschap valt haar zwaar.

Zo begint *Krijst der safolle foar werom*, de nieuwe voorstelling van Pier21. De voorstelling gaat op 11 oktober in de Harmonie in Leeuwarden in première en zal vervolgens in de hele provincie te zien zijn. Het stuk is geschreven door actrice en theatermaker Ali Zijlstra en in het Fries vertaald door Nynke Laverman. De rol van Djoeke wordt gespeeld door Anna Raadsveld (34 jaar, geboren in IJlst), die van Frank door Benno Veenstra (31, Heerenveen). De regie is in handen van Mara van Vlijmen uit Haarlem.

Kinderwens

Na de mededeling van Djoeke over haar zwangerschap raken broer en zus op het toneel in gesprek. Waar Djoeke spijt heeft van het moederschap, blijkt Frank een sterke kinderwens te hebben. Maar hij leeft

samen met een man en dan is het vaderschap niet vanzelfsprekend. „Frank is daar verdrietig over”, vertelt Van Vlijmen.

Broer en zus hebben hun eigen pijn en worden erdoor opgeslokt. Het gesprek verloopt dan ook moeizaam, zegt de regisseuse. „Hoewel hun band hecht is, kunnen Frank en Djoeke er niet echt voor elkaar zijn nu het om zoiets wezenlijks gaat.”

Frank stelt voor om een rollenspel te spelen, in de hoop dat ze elkaar daardoor beter leren begrijpen. Djoeke gaat akkoord. Ze halen herinneringen op aan hun eigen jeugd, hun opvoeding en ouders. Ze praten over hun wensen en verlangens, over de maatschappelijke druk die ze voelen. Een uitspraak van hun eigen moeder komt voorbij. „Zij heeft gezegd dat ze als moeder ongelukkig is geweest. Djoeke blijkt meer op haar moeder te lijken dan ze eigenlijk wil toegeven”, zegt Van Vlijmen.

Maar zwart-wit is de voorstelling zeker niet, benadrukt Raadsveld. „It is net dat Djoeke gjin leafde foar de bern hat. Dy hat sy wol. Dat jild ek foar har mem. Dat is it punt hielendal net.”

Worsteling

Volgens schrijfster Zijlstra rust er een taboe op verhalen van en over spijtmoeders. Van Vlijmen is het met haar eens. „Daarom is het goed dat ze dit stuk heeft geschreven en Pier21 het laat opvoeren. We moeten over dit onderwerp praten. Het moederschap kan een worsteling zijn, ook als er bewust voor kinderen is gekozen. Een moeder moet

Benno Veenstra en Anna Raadsveld in het stuk *Krijst der safolle foar werom*. Foto: Lucas Kemper

altijd klaarstaan, dat is enorm zwaar. Vrouwen geven na gezinsuitbreiding nog altijd veel vaker een deel van hun werk op dan mannen. De maatschappij verwacht het, ook al wordt het niet met zoveel woorden gezegd. Moeders kunnen het gevoel krijgen dat hun leven is ingekapseld en verloopt volgens patronen waar ze zelf geen grip op hebben. De roze wolk heeft een keerzijde. Bij sommige moeders leidt dat tot spijt en bij andere moeders tot tegenstrijdige gevoelens.”

Tegelijkertijd zijn er mannen die graag vader zouden willen worden, maar op barrières stuiten. Zoals bij Frank het geval is. „In homostel dat bern wol, hat in lange wei te gean”, zegt Benno. Welke weg zo’n stel ook bewandelt, het komt er volgens de acteur eigenlijk altijd op neer dat de potentiële vaders „wol hast perfekt wêze moatte”. „Net smoke, sûn libje, psychysk stabyl wêze. Oars komme de bern der net. Wylst in

Tegelijkertijd zijn er mannen die graag vader zouden willen worden, maar op barrières stuiten

heterostel dat op trijeheech achter wennet op elk momint in gesin stichtsje kin. Nimmen freget harren wat.”

Zo is *Krijst der safolle foar werom* ook een stuk over hoe we tegen het ouderschap aankijken, zegt Van Vlijmen. „Op dat punt leven er nog veel vooroordelen.”

Lach

Uiteindelijk blijven Frank en Djoeke dicht bij elkaar, verklappen de regisseur en de beide acteurs. Er is in het stuk zelfs ruimte voor een lach. „It stik is diels tragikomysk”, zegt Benno. Af en toe klinkt er uit de geluidsboxen muziek. De naam van de band: The Mamas & the Papas.

.....
Krijst der safolle foar werom, Pier21, première op 11 oktober in Stadsschouwburg de Harmonie in Leeuwarden. Daarna op diverse plekken in de provincie. Meer informatie: www.pier21.nl